

A B 101

Βασικοί αναπτυξιακοί στόχοι

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ	
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΜΙΤΣΗΣ	
ΑΡΙΘ. ΜΗΤΡ.	Δ. 9420/1970
3381 ΛΥΜ	Κωδ. ΕΛ. 7039

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

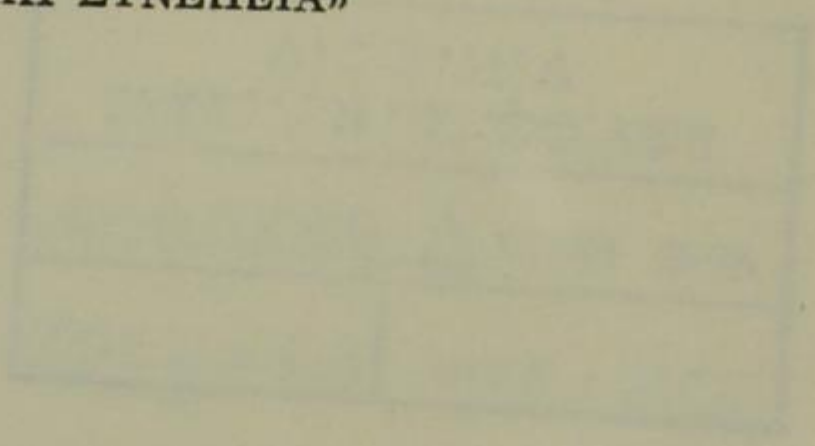
(ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝ. ΕΠΑΡΧΙΑΣ)

ΣΕΙΡΑ ΠΡΩΤΗ

Δεδομένα και σκέψεις

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ
«ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ»

ΙΟΥΧΟΥΣ ΙΟΥΝΙΣΤΡΙΑΝ ΙΟΥΣΤΑΘ
ΠΑΡΑΚΑΤΗ ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΗΤ ΟΡΚΟΤΕΟ

ΜΙΟΥΝ ΑΟΥΣ

ΜΟΥΝ ΙΟΥΝΙΣΤΡΙΑΝ

	Σελίς
Πρόλογος	9
Γεωργοκτηνητροφικοί στόχοι α'	13
Γεωργοκτηνοτροφικοί στόχοι β'	30
Τουριστικοί στόχοι	45
Μεταποιητικοί στόχοι	69
Ἐκπολιτιστικοί στόχοι	87
Χάρτες	123
Σημειώσεις	125

Ἡ οἰκονομική, κοινωνική καὶ πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας, παρουσιάζει μιὰ ἀκραία ἐπικαιρικὴ ἀναγκαιότητα.

Οἱ δραματικὲς διαστάσεις, πού πῆρε τὸν τελευταῖο καιρὸ τὸ ἄδειασμά της, μὲ τὴ μετανάστευση καὶ οἱ ἐπιπτώσεις πού ἔχει τὸ ἐφιαλτικὸ αὐτὸ φαινόμενο στὴν οἰκονομικὴ ζωὴ ὁλόκληρης τῆς χώρας, μᾶς ὀδηγοῦν σὲ μιὰ ἀναθεώρηση τῶν ἀντιλήψεων γιὰ τὴν «ἐφαρμοστέα» στὸν τόπο μας ἀναπτυξιακὴ πολιτικὴ, ἰδιαίτερα στὰ κεφάλαια «Ἱεράρχηση» καὶ «Προτεραιότητες», ὅπου, ὅπως φάνηκε ἀπὸ τὰ πράγματα, ὁ ρόλος τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας σήμερα στὴν ὑπόθεση τῆς Ἀναγέννησης τῆς χώρας, δὲν εἶχε ἐκτιμηθῆ σωστά.

Βέβαια, ἡ μάχη τῆς Ἀνάπτυξης, στὴν ἀποφασιστικὴ της μορφή — τὴν ἀπογείωση — τελικὰ θὰ δοθῆ στὰ κέντρα καὶ θὰ κριθῆ ἀπὸ τὶς γενικότερες διαρθρωτικὲς ἀλλαγές, πού θὰ ἔχουν ἐν τῷ μεταξὺ προγραμματισμένα πραγματοποιηθῆ στὴν οἰκονομική, κοινωνική, πολιτικὴ καὶ πολιτιστικὴ ζωὴ ὁλόκληρης τῆς χώρας μας.

Ὡστόσο, (κι αὐτὸ ἐπίσης εἶναι βέβαιον), σὲ καμμιά περίπτωση δὲ θάμαστε σὲ θέση νὰ δώσουμε αὐτὴ τὴν Κρίσιμη Μάχη τῆς Ἀπογείωσης καὶ σὲ συνέχεια, νὰ διατηρήσουμε σὲ διάρκεια τοὺς ψηλοὺς ρυθμοὺς προόδου, ἂν δὲ νικήσουμε στὶς ἐπὶ μέρους προπαρασκευαστικὰς ἐνέργειαι, πὺθ θὰ τὴν προετοιμάσουν σὲ κάθε γωνιὰ τῆς ἑλληνικῆς γῆς, μὲ τὴν ἐξασφάλιση μιᾶς πλατιᾶς, λαϊκῆς κι ἀνυποχώρητης ὑποβάθρωσης.

* * *

Τὰ ἄρθρα πὺθ περιλαμβάνονται στὸν παρόντα τόμο, πρωτοδημοσιεύτηκαν, σὲ μιὰ πρώτη τους μορφή, ἀπὸ πέρσι τὸ Σεπτέμβριον μέχρι φέτος τὸν Ἰούλιον, σὲ μικρὸ ἐπαρχιώτικο περιοδικό, σὰ σκέψεις πάνω στὸ θέμα τῆς ἀνάπτυξης μιᾶς συγκεκριμένης ἑλληνικῆς ἐπαρχίας. Τῆς Ἐπαρχίας Κονίτισης. Τυπικοῦ παραδείγματος ἐφαρμογῆς καὶ ἀφορμῆς γιὰ μελέτη. Κι ἀποτελοῦν τὸν πρῶτον κύκλον μιᾶς σειρᾶς ἄρθρων, στὰ ὁποῖα γίνεται ἀπόπειρα νὰ μελετηθῇ τὸ θέμα τῶν βασικῶν στόχων ἀνάπτυξης μεσ' τὸ χῶρον, πὺθ λέγεται ἑλληνικὴ ἐπαρχία.

Οἱ σκέψεις τῶν ἄρθρων, γενικὲς ὅπως εἶναι, χωρὶς λεπτομερειακὴ οἰκονομικὴ ἀνάλυση ἢ προσδιορισμὸν τῶν «ἀρίστων μεγεθῶν», δὲν ἐξαντλοῦν τὸ θέμα τῆς ἀνάπτυξης τοῦ ἐπαρχιακοῦ χώρου ἀκόμα καὶ στὴν εἰδικὴν περίπτωσιν πὺθ ἀναφέρονται. Ἀπλῶς ἐκφράζουσι μιὰ δυνατότητα καὶ ὑποδεικνύουσι μιὰ «ἀκολουθητέα πολιτικὴν», πὺθ ἐντάσσεται στὴν κατὰ πλάτος (γεωγραφικὰ) ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας. Ταυτόχρονα, ἐρευνοῦν (ἐνδει-

κτικά) τὴν κλιμάκωση κατὰ βάθος, τοῦ θέματος, μὲ τὴν ἐξειδίκευση τῶν βασικῶν ἀναπτυξιακῶν στόχων, στὸ χῶρο, μιᾶς συγκεκριμένης ἑλληνικῆς ἐπαρχίας. Τέλος ἐπισημαίνουσαν ἔμμεσα τὸν καταστροφικὸ δυναμισμόν ποὺ ἔχει σ' ἐθνικὸ ἐπίπεδο, μὲ τὰ πολλαπλασιαστικὰ ἀντιαναπτυξιακὰ φαινόμενα ἐξάρθρωσης καὶ ἀπορρύθμισης ἢ μ' αὐτοὺς τοὺς ἔξω ἀπὸ κάθε ἱστορικὴ νομοτέλεια ρυθμοὺς ἐγκατάλειψη τῆς ἐπαρχίας.

Σὰ συμπέρασμα ἀπὸ τὰ ἄρθρα αὐτὰ βγαίνει: Πῶς ὅσο ἀφίνομε τὰ πράγματα στὴν τύχη τους, χωρὶς μιὰ συνειδητὴ, συλλογικὴ, ἀντίρροπα δυναμικὴ, ἀνασχετικὴ πράξη, τόσο καὶ πιὸ πολὺ, μεσ' τὸ χρόνο θὰ δυσκολεύεται ἡ λύση τοῦ προβλήματος.

Στὴν προσπάθεια αὐτὴ τῆς ἀνάσχεσης, μικρὴ συμβολὴ ἀποτελοῦν οἱ σκέψεις τῶν ἄρθρων μας αὐτῶν.

Φυσικά, οἱ ἀξιώσεις τους εἶναι περιορισμένες.

Ἀθήνα, Ὀκτώβριος 1966

1.— Ύστερα από μιὰ μακρόχρονη περίοδο, σχεδόν στασιμότητας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων, στὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ κόσμου, μπῆκε τὸν τελευταῖο καιρὸ σὲ μιὰ φάση γοργῆς αὔξεσης.

Οἱ αἰτίες τοῦ φαινομένου εἶναι πολλές, κυριότερες ὁμῶς φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ συστηματικὴ καταπολέμηση τῶν ἀσθενειῶν καὶ ὁ περιορισμὸς στὸ ἐλάχιστο τῶν μεταξὺ τῶν λαῶν πολέμων.

Ο σχετικοὶ ἀριθμοὶ ποὺ ἀναφέρονται εἶναι χαρακτηριστικοί.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἀπὸ 2.400 ἑκατομμύρια ποὺ ἦταν τὸ 1950, ἔφτασε στὰ 2.800 ἑκατομμύρια τὸ 1957. Σημείωσε δηλαδὴ μιὰ αὔξηση μέσα σὲ 7 χρόνια 400 ἑκατομμυρίων. Ὑπολογίζεται ὅτι σὲ δέκα χρόνια ἀπὸ σήμερα θὰ γίνῃ 4.000 ἑκατομμύρια. Κι αὐτὸ, γιατί οἱ στατιστικὲς ὁμολογοῦν ὅτι ἡ ἀνθρωπότητα κάθε δύο δευτερόλεπτα αὐξάνει κατὰ τρεῖς ἀνθρώπους. Οἱ τρεῖς αὗτοὶ ἀνθρωποὶ μᾶς κάνουν 90 ἀνθρώπους τὸ λεπτό, 5 400 τὴν ὥρα, 129 600 τὴν

ἡμέρα καὶ 47.300.000 τὸν χρόνο. Μ' ἄλλα λόγια: Κάθε χρόνο προστίθεται στὴν ἀνθρωπότητα, μὲ τὰ δεδομένα τῆς στιγμῆς αὐτῆς, μιὰ δλόκληρη Γαλλία. Ἡ ἀπότομη αὐτὴ αὐξηση τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς συμπίπτει μὲ τὸ «ξύπνημα» πολλῶν μέχρι τώρα πεινασμένων - ὑποσιτιζόμενων λαῶν, ποὺ τὸ πρῶτο καὶ κύριο μέλημά τους εἶναι, ὅπως εἶναι φυσικό, νὰ διεκδικοῦν μεγαλύτερη συμμετοχὴ στὸ μοίρασμα τῶν ὑπαρχόντων διαθεσίμων — σὲ παγκόσμια κλίμακα — εἰδῶν διατροφῆς. Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα: Τὸ 80% τῆς παραπάνω ἀπότομης πληθυσμιακῆς αὐξησης παρουσιάζεται πρὸς λαοὺς αὐτοῦς.

Τὸ φαινόμενο αὐτό, ὅπως εἶναι φανερό, δημιούργησε στὴν ἐποχὴ μας, ἓνα σοβαρότατο πρόβλημα ποὺ ἀναφέρεται στὴν κάλυψη τῶν βιοτικῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ τοῦ μεγαθήριου μὲ τὴν διαρκῶς αὐξανόμενη ὄρεξη, ἀπὸ τὰ διαθέσιμα εἶδη διατροφῆς, τῶν ὁποίων ὁμως ἡ παραγωγὴ δὲν ἀναπροσαρμόστηκε μὲ τοὺς ἴδιους γρήγορους ρυθμούς.

Τὸ θέμα εἶναι μεγάλο καὶ δὲ θὰ μποῦμε σὲ λεπτομέρειες.

Τὸ βέβαιο ὁμως εἶναι ὅτι τὸ πρόβλημα ὅπως τίθεται σήμερα, εἶναι σοβαρότατο καὶ ἡ λύση του, ἀκόμα καὶ γιὰ τοὺς πιὸ αισιόδοξους, τουλάχιστο γιὰ ἓνα μακρὸ χρονικὸ διάστημα, μὲ τὰ κοινωνικοπολιτικὰ καὶ ἱστορικὰ δεδομένα τῆς ἐποχῆς μας, δὲ θὰ εἶναι δλοκληρωτικὴ.

Καὶ γιὰ τὰ εἶδη διατροφῆς, ποὺ περιέχουν ὕδατάνθρακες καὶ φυτικά λευκώματα, τὸ πρόβλημα ἔχει τὴν λύση του μὲ τὴν ἐκμετάλλευση, τῶν μέχρι σήμερα ἀνεκμετάλλευστων φυσικῶν πηγῶν. Ἐκεῖ ὁμως ποὺ τὸ πρᾶγμα παρουσιάζει τρομερὲς δυσκολίες, εἶναι τὰ εἶδη διατροφῆς — τὰ ποιοτικὰ ἀνώτερα, ποὺ περιέχουν κατὰ κύριο λόγο ζωικά λευκώματα καὶ λίπη (κρέας, βούτυρο, ψάρια κλπ.). Γιατὶ στὰ

εἶδη αὐτὰ ἔχουμε μιὰ διαρκῶς ἀνερχόμενη, μὲ μεγάλα ἄλματα ζήτηση, πὺ δυσκολεύεται νὰ καλυφθῆ, κατὰ κύριο λόγο, ἀπὸ τὴν ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία τῆς παραγωγῆς τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν εἰδῶν, ἀπὸ τὴν ἀπότομη αὐξηση τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς, ἀπὸ τὴν ἀπότομη εἴσοδο τῶν μέχρι σήμερα ὑποσιτιζόμενων λαῶν τῆς γῆς στὴν παγκόσμια ζήτησὴ των καὶ ἐπὶ πλέον — πράγμα πὺ εἶναι σημαντικότερο — ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ οἱ μέχρι σήμερα ἀναπτυγμένοι λαοὶ λόγω τῆς εὐημερίας πὺ σημειώθηκε τὸν τελευταῖο καιρὸ, πολλαπλασίασαν τὴ ζήτηση τῶν εἰδῶν αὐτῶν. Γενικὴ εἶναι ἡ ἀντίληψη ὅτι στὰ ἐκλεκτὰ εἶδη διατροφῆς, ἡ λύση τοῦ προβλήματος, γιὰ πολὺ μακρὸ χρονικὸ διάστημα, δὲ θὰ εἶναι παρὰ μερικὴ, προσωρινὴ καὶ κατὰ περίπτωσι. Χαρακτηριστικὸ δείγμα τοῦ παραπάνω φαινομένου ἦταν, ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά, κατὰ τὸ ἔτος 1965 νὰ μειωθοῦν στὸ ἐλάχιστο οἱ δυνατότητες τῆς Ἑλλάδας προμήθειας κατεψυγμένων κρεάτων ἀπὸ τὶς χῶρες τῆς Νότιας Ἀμερικῆς (πὺ τὶς προηγούμενες χρονιές ἦταν σχεδὸν οἱ ἀποκλειστικὲς προμηθεύτριες μας) καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, νὰ σημειωθῆ μιὰ αὐξηση γύρω στὰ 35% πάνω στὶς διεθνεῖς τιμές τῶν κρεάτων — ἰδιαίτερα τῶν βοοειδῶν. Ἔτσι ἐνῶ τὸ 1963, ἡ τιμὴ τῶν κατεψυγμένων βοοειδῶν ἦταν 16.290 δρχ. κατὰ τόνο, στὰ 1965 ἀνέβηκε στὶς 25.292 δρχ. περίπου. Καὶ ἡ Ἑλλάδα, ἐνῶ τὸ 1963 προμηθεύτηκε ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ 28.257,2 τόνους βοοειδῶν κατεψυγμένων καὶ κατὰβαλε δρχ. 460.330.000, τὸ 1965 προμηθεύτηκε ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ μόνο 19.340 τόνους (8.927,2 τόνους λιγότερο) βοοειδῶν κατεψυγμένων καὶ κατὰβαλε δρχ. 488.390.000, ἤτοι 28.060.000 δρχ. περισσότερο.

**
*

Μιὰ δευτέρη παρατήρησι: Εἰδικότερα, μέσα στὸν ἑλλην. χῶρο, ἡ κάποια αὐξηση στὸ ἀτομικὸ εἰσό-